

بحث: آیا اگر حیات یک عضو آدمی به پیوند اعضا وابسته باشد، عنوان اضطرار بر این نیاز، صادق است؟

حضرت امام به این سوال پاسخ منفی می دهند و می نویسند:

«لا يجوز قطع عضو من الميت لترقيع عضو الحي إذا كان الميت مسلماً إلا إذا كان حياته متوقفة عليه، و أما إذا كان حياة عضوه متوقفة عليه فالظاهر عدم الجواز، فلو قطعه أثم، و عليه الدية، هذا إذا لم يأذن قطعه، و أما إذا أذن في ذلك ففي جوازه إشكال، لكن بعد الإجازة ليس عليه الدية و إن قلنا بحرمة، و لو لم يأذن الميت فهل لأوليائه الأذن؟ الظاهر أنه ليس لهم ذلك، فلو قطعه بإذن الأولياء عصى و عليه الدية.»^۱

توضیح:

۱. اگر میت مسلمان است نمی توان عضو او را به حی پیوند زد مگر اینکه حیات مسلمان (گیرنده عضو) متوقف بر آن باشد.
 ۲. اما اگر حیات عضوی از اعضای مسلمان، متوقف بر پیوند است، پیوند جایز نیست اگر میت اذن نداده باشد، ولی اگر اذن داده باشد، مسئله محل اشکال است.
 ۳. اینکه اگر میت اذن نداده باشد، ورثه حق اذن دارند. ظاهراً چنین حقی ندارند.
- ما می گوئیم:

طبیعی است که این فتوای حضرت امام مبتنی بر آن است که اصل پیوند اعضا را در صورت غیر اضطرار جایز ندانیم و تنها در فرض اضطرار به چنین مسئله ای حکم کنیم. روشن است که اضطرار از مشکل در یک عضو حاصل نمی شود. اللهم الا ان يقال آنکه اگر مشکله یک عضو باعث جرح شود و لاجرح را بر محرّمات غیر مهمه حاکم بدانیم، می توانیم از این طریق به جواز قائل شویم.

بحث: آیا قطع اجزاء بدن انسان حیّ، در صورتی که به مرگ او منجر شود جایز است؟

جواب این سوال قطعاً منفی است چراکه قتل است و رضایت فرد هم مجوّز نمی باشد.

۱. تحریر الوسيلة، ج ۲، ص ۶۲۴.

بحث: آیا قطع اجزاء انسان زنده جایز است؟

به نظر می‌رسد نمی‌توان به صورت مطلق حکم به حرمت قطع عضو کرد. دلیل قائلین به حرمت را

بررسی می‌کنیم:

ادله تحریم:

دلیل اول) استدلال به آیه شریفه

«وَلَا ضَلَّيْنَهُمْ وَلَا مَنِّينَهُمْ وَلَا مُرْتَبِنَهُمْ فَلْيَبْتَئِكُنَّ آذَانَ الْأَنْعَامِ وَلَا مُرْتَبَهُمْ فَلْيَغْيِرُنَّ خَلْقَ اللَّهِ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُبِينًا* يَعِدُهُمْ وَيُمْنِيهِمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا
أُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا»^۱

ما می‌گوئیم: سابقاً به طور مفصل گفته ایم که این آیه مربوط به تغییر فطرت و تغییر دین است و ربطی به این گونه بحث‌ها ندارد.

۱. نساء، آیه ۱۱۹-۱۲۱.